Sporen van slavernijverleden in Gelderland

Venster Anton de Kom

Erfgoed Gelderland

Anton de Kom
1898-1945

Wij slaven van Suriname

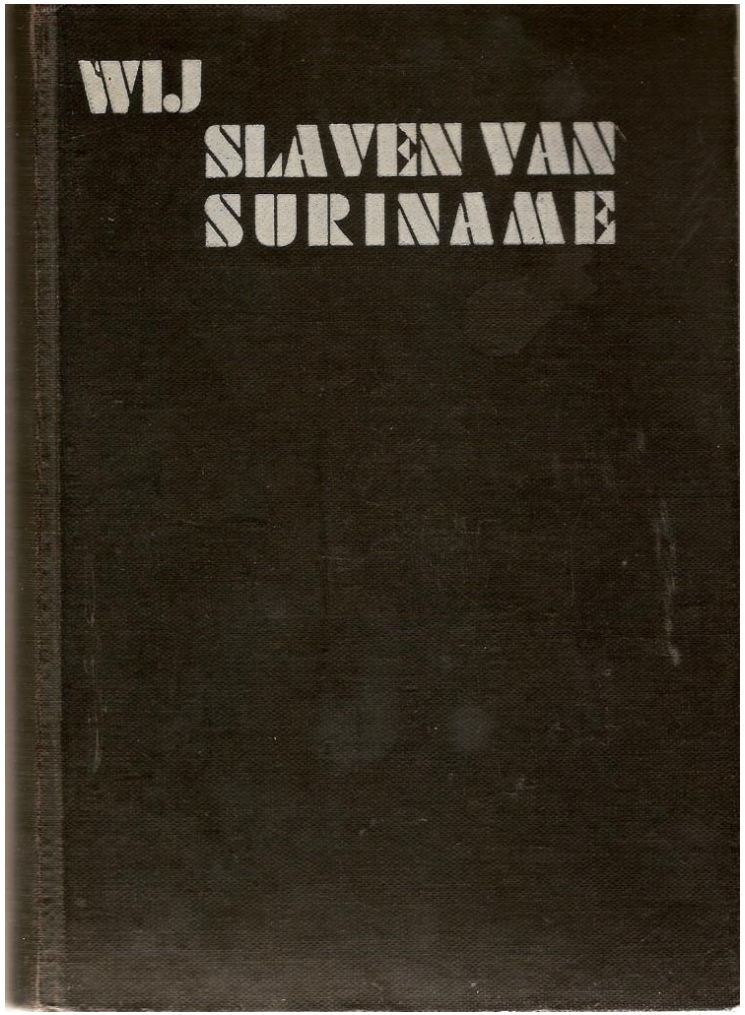
Anton de Kom 1934

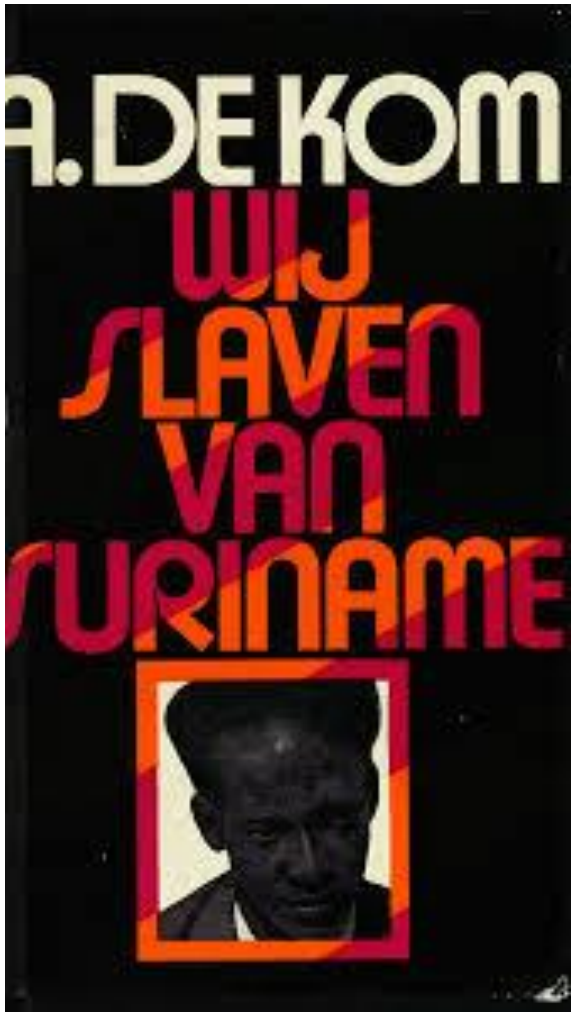

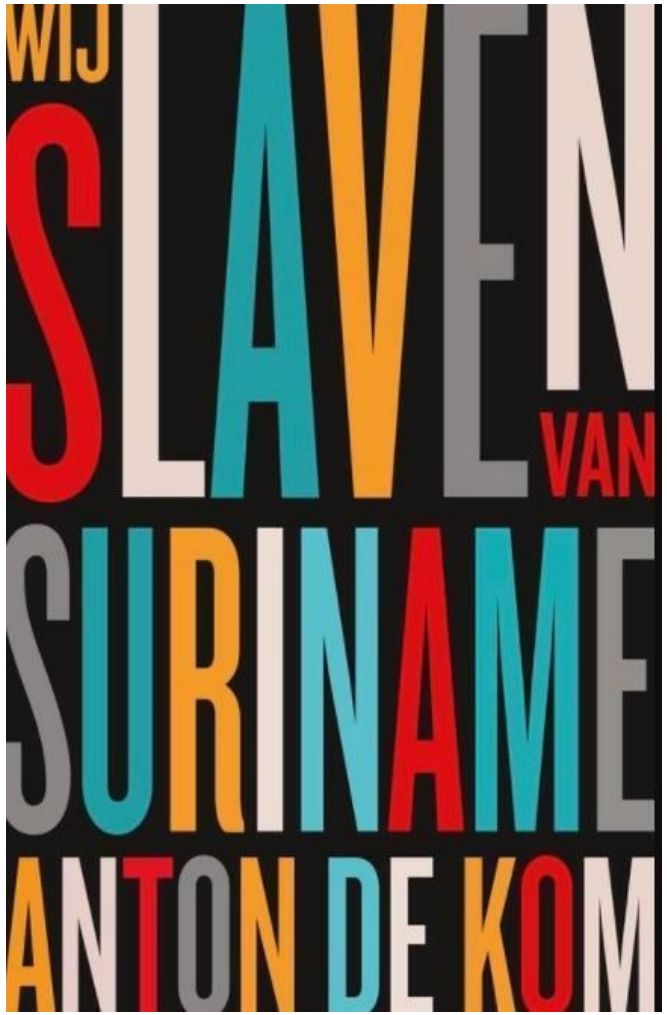
blanken die zich meester maken van land lijf en goed van andere gekleurde volken

koop en verkoop van onze vaders en moeders

gebruik en misbruik der levende have

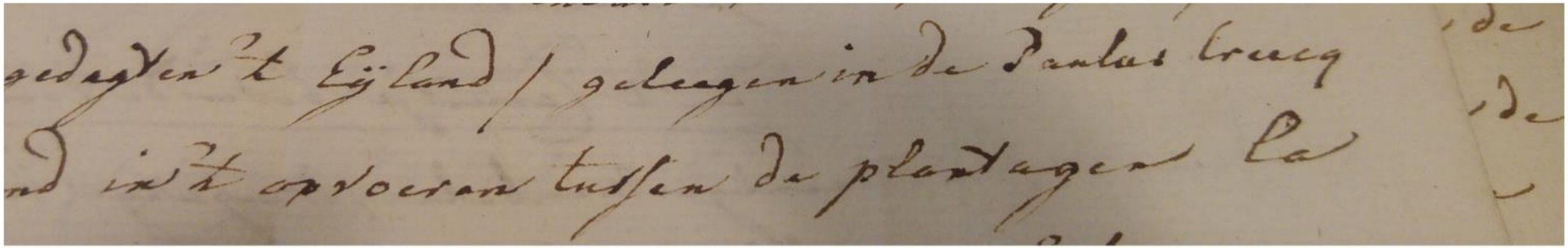

WIJ
SLAVEN VAN
SURINAME

A. DE KOM
WIJ
SLAVEN
VAN
SURINAME

WIJ
SLAVEN
VAN
SURINAME
ANTON DE KOM

C. G. A. DE KOM
22 . 2 . 1898
24 . 4 . 1945
34

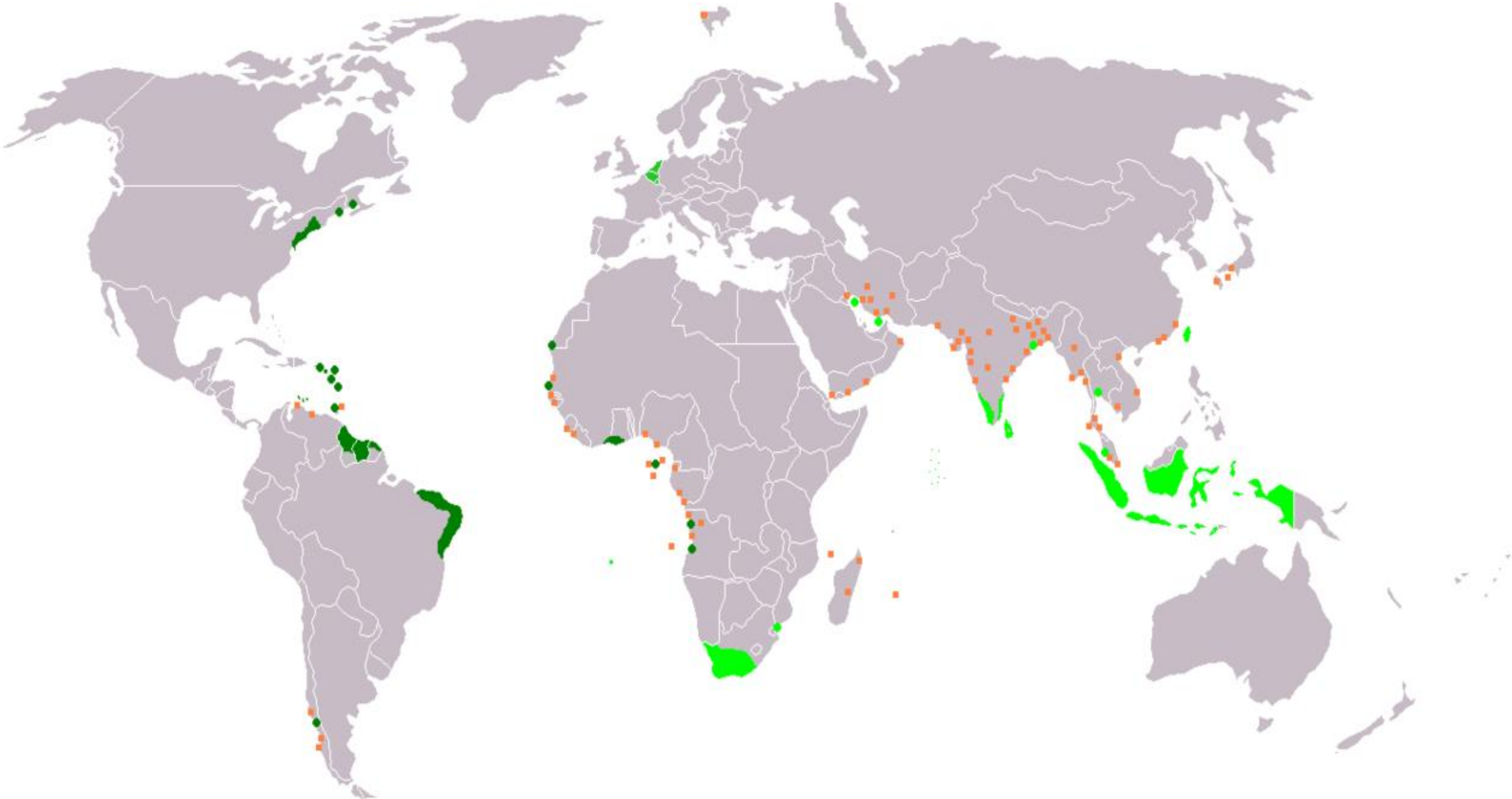

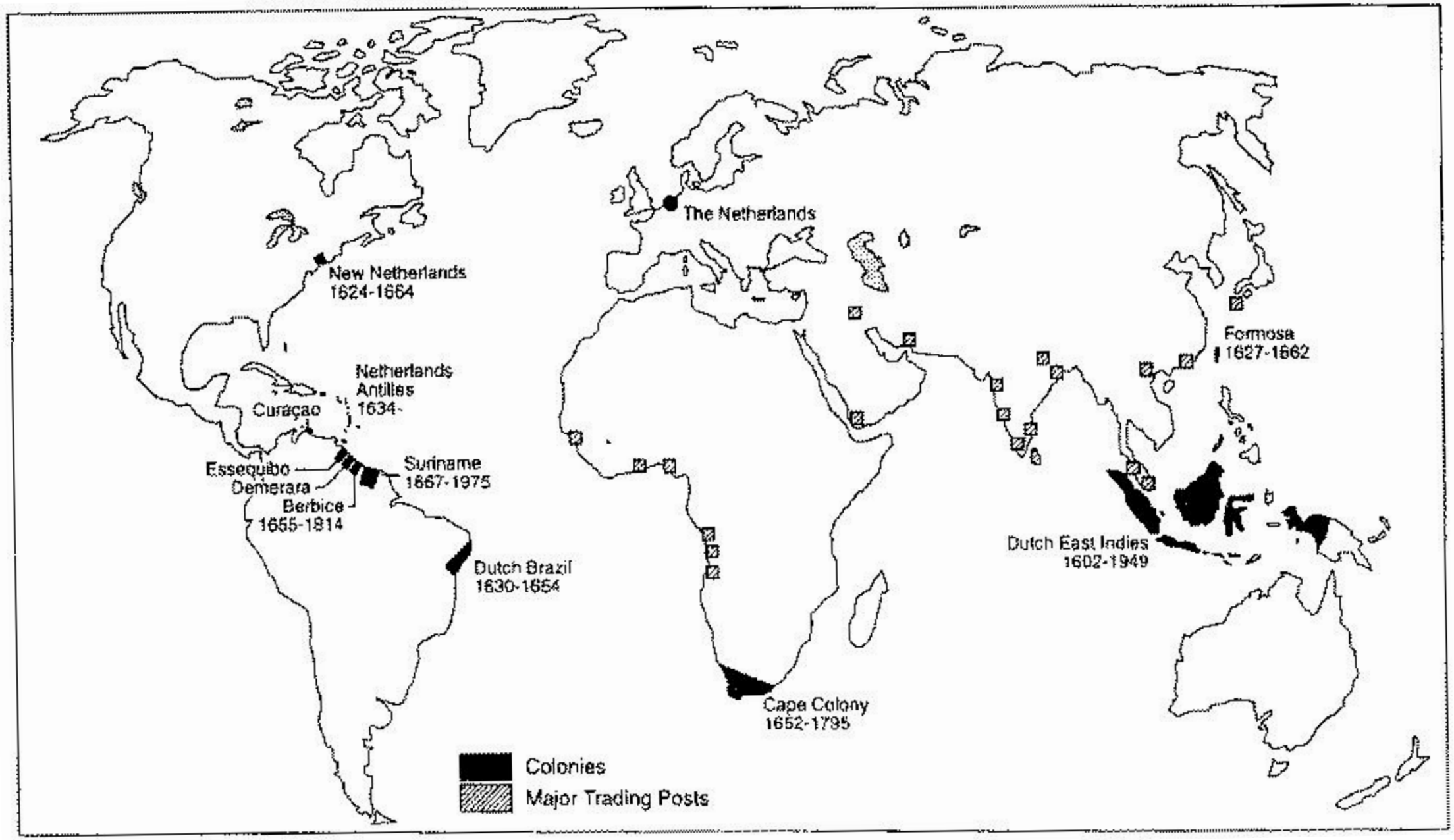

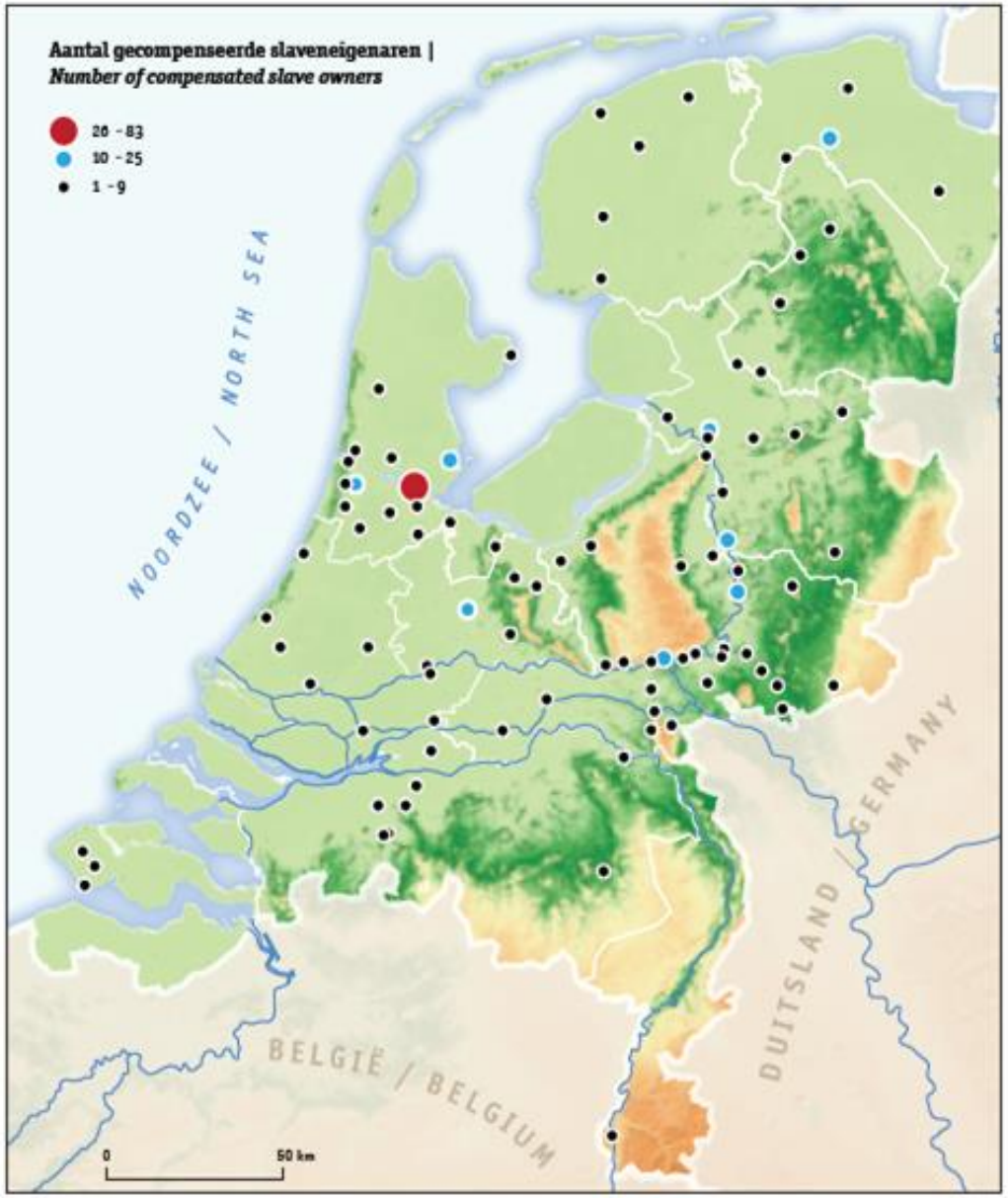

Sporen van Slavernijverleden in Gelderland

Koloniale Rijk. Republiek der zeven Verenigde Nederlanden (1599-1795) en Koninkrijk der Nederlanden

Woonplaatsen van gecompenseerde slaveneigenaren in Nederland in 1863
| ***Residences of compensated slave owners in the Netherlands in 1863***

Gids Slavernijverleden Nederland

Auteur: Dienke Hondius, Nancy Jouwe, Dineke Stam Jennifer Tosh
Uitgever: Lm Publishers

Lijst van steden waar Nederlandse slaveneigenaren gecompenseerd werden | ***List of cities where Dutch slaveowners were compensated ****

Aalten	Dokkum	Laren	Sloten
Alkmaar	Dordrecht	Leeuwarden	Smilde
Almkerk	Driebergen	Lochem	Sneek
Ambt Ommen	Dwingeloo	Lopik	Soest
Ameide	Elst	Maastricht	Terborg
Amersfoort	Enkhuizen	Meppel	Terheijden bij Breda
Amsterdam	Gendringen	Middelburg	Tiel
Angerlo	Ginneken	Middelstum (Gron-	Twello
Apeldoorn	Goor (Overijssel)	ingen)	Utrecht
Arnhem	Gorinchem	Midwolde	Velp
Assen	Gorssel	Monnickendam	Velsen
Beek bij Nijmegen	Gouda	Nijkerk	Vlissingen
Beek bij Ubbergen	Grave (Noord-Brabant)	Nijmegen	Voorst
Beverwijk	Grijpskerke	Noordwijk	Wageningen
Bloemendaal	Groningen	Oosterbeek	Weesp
Breda	Haarlem	Oosterhout	Wijhe
Dalfsen	Haarlemmermeer	Oude Pekela	Zaltbommel
De Bildt	Hardenberg	Ouder-Amstel	Zevenaar
De Wijk	Hattem	Putten	Zutphen
Delft	Heemstede	Raamsdonk	Zwolle
Den Haag	Helmond	Renkum	Zwollerkerspel
Deventer	Hummelo	Rheden	
Doesburg	Kampen	Rotterdam	
Doetinchem	Koog aan de Zaan	Sint Anna bij Nijmegen	

* Met vervolgonderzoek wordt deze lijst nog verder aangevuld | *With further research this list will be complemented.*

Lijst namen gecompenseerden + plantages + namen tot slaafgemaakten

32 Gelderse plaatsname	96 eigenaren	Plantage	Naam eigenaar 1863	Aandeel	Familienaam slaafgemaakte
Aalten	1	St Barbara	Klijnpennink, Jacobus Johannes	1/80	
Angerlo	1	Vossenburg	Brantsen, Carel Marie		
Apeldoorn	1	Meerzorg	baron van Heeckeren van Brandsenburg, F	1/36	
Arnhem	16				
Beek bij Nijmegen	1	Dijkveld	Pringle, Maria Anna	5/21	
Beek bij Ubbergen	1	Vossenburg	Noort, op ten Willem Engelbert		
Doesburg	1	Vossenburg	Brantsen, Geertruida Sarah Agatha		
Doetinchem	1	Nieuwzorg	Meijer, Catharina Frederika Georgina	125/640	Nieuwstad
					Hoogvliets
Elst	1	t IJland	baron van Dedem, Otto	3/630	
Elst	1	Adrichem	Kerkhoven, Anna Jacoba Johanna	5/312	Berg
					Dreg
					Kerk
Gendringen	1	Meerzorg	Baron Taets van Amerongen, Joost	35/31104	Zorg
Gorssel	1	Berkshoven en Oostrust	Schimmelpenninck, Anna Agnesia	1/27	Klosteren
					Rubbers / Russers
Hummelo	1	Dijkveld	Schas, Anna Maria	3/21	Fantan
Lochem	1	Vossenburg	Phaff, Jeannette Wilhelmina Antoinetta		

Sporen van slavernijverleden

In januari 2020 is het project **Sporen van Slavernijverleden in Gelderland** van start gegaan. Deze special beschrijft iedere maand een spoor van het slavernijverleden in de periode van Nederlandse kolonisatie wereldwijd. Ook in Gelderland zijn sporen van slavernij te traceren. Binnen dit project doen Gelderse organisaties onderzoek naar mensen, plaatsen, gebeurtenissen, huizen en kastelen die verband hebben met het slavernijverleden.

Zo blijkt uit de archieven van een aantal Gelderse families dat zij eigenaren waren van

24 verhalen

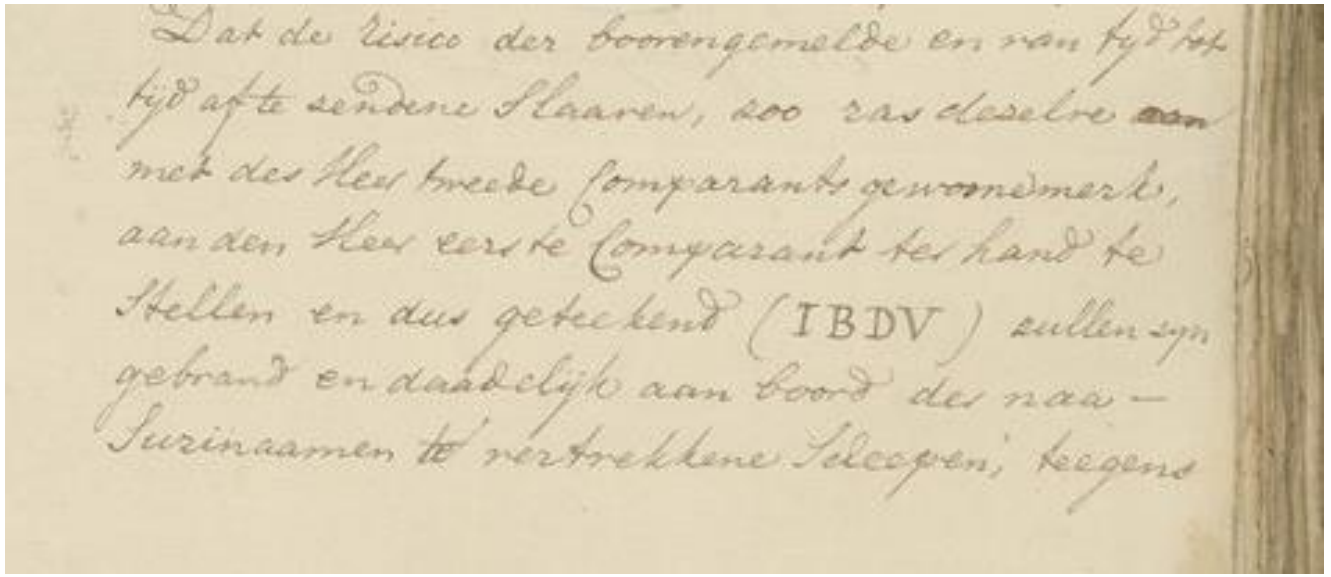
Andries Lau en Zephir, Wageningers met Afrikaanse roots in de negentiende eeuw

Sporen van Slavernijverleden

Andries Lau woonde rond 1820 bij dominee Conrad Conrad Schwiers en zijn vro...

Harderwijk

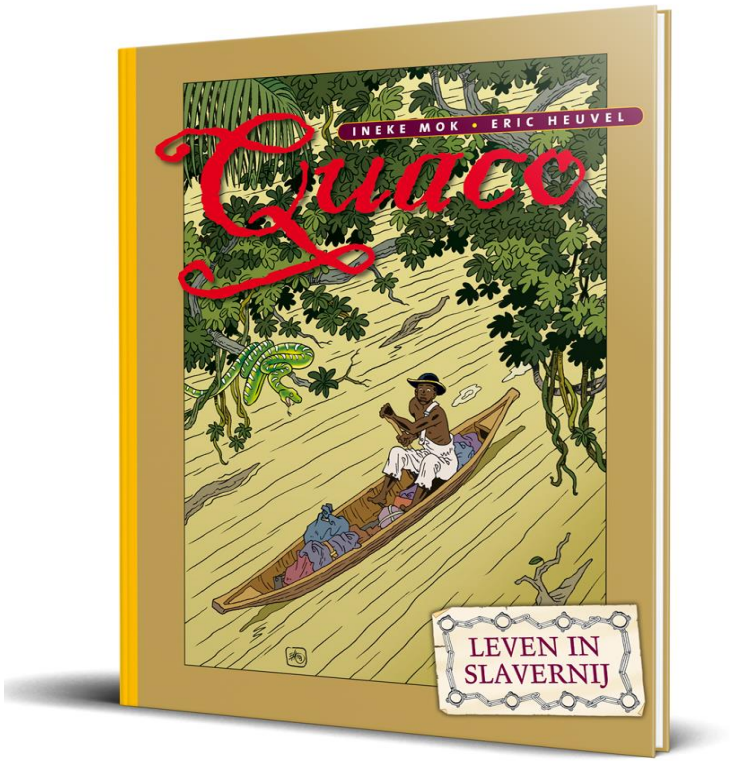

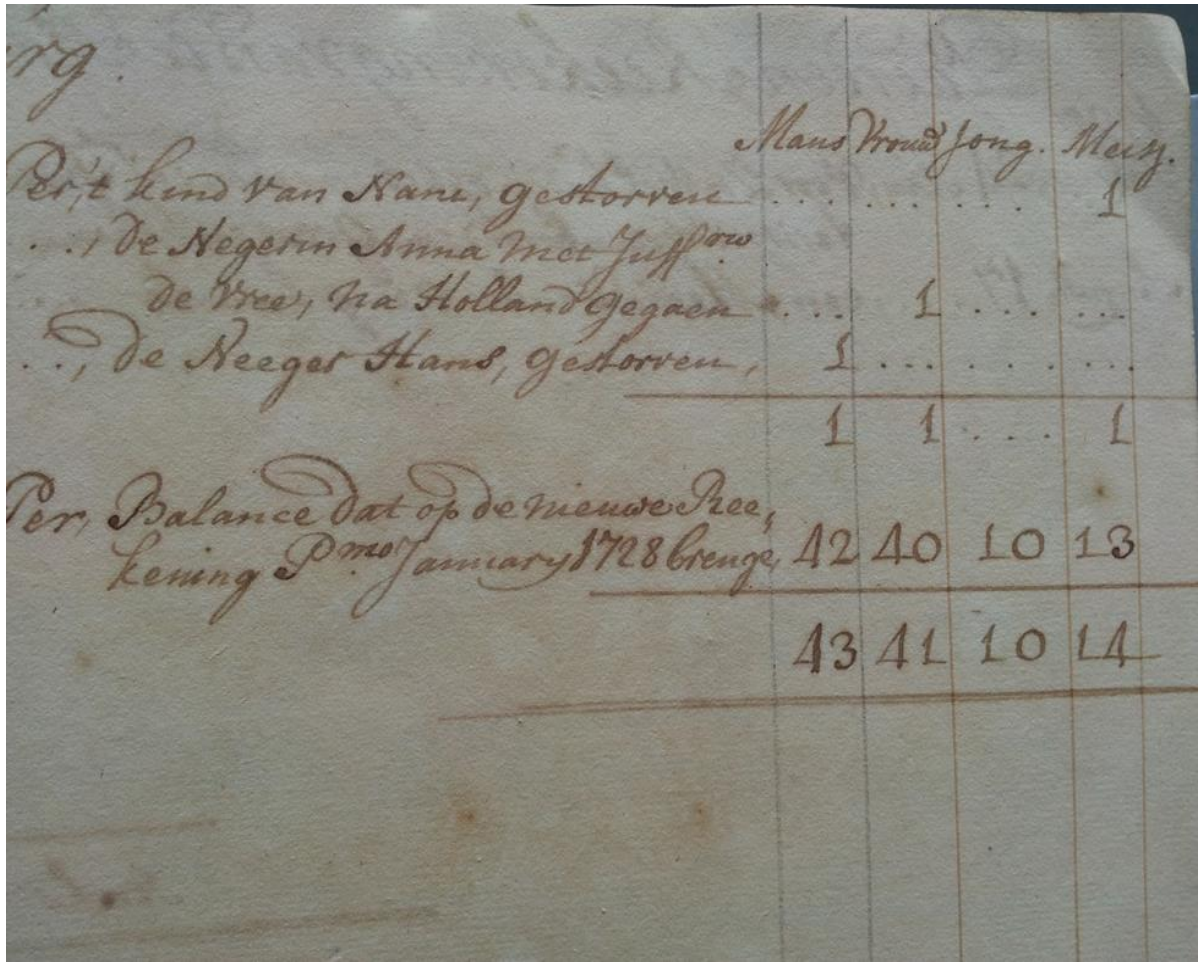

Dat de risico der boorengemelde en van tyd tot
tyd afte zenden Slaaven, soo sas deselve aan
met des Heer tweede comparants gewoonemerk,
aan den Heer eerste Comparant ter hand te
stellen en dus geteekend (IBDV) zullen syn
gebrand en daadelijk aan boord der naa-
Surinaamen te vertrekkene Schepen, teegens

Collecte Rijksmuseum
Portret Kees Pop, Isaac Israels

Afrikaanse bedienden/landhuizen & kastelen

Kasteel de Cannenburch

Geldersch Landschap en Kasteelen

‘un bonnet pour le petit Housard qui eux le malheur d’etre noire’.

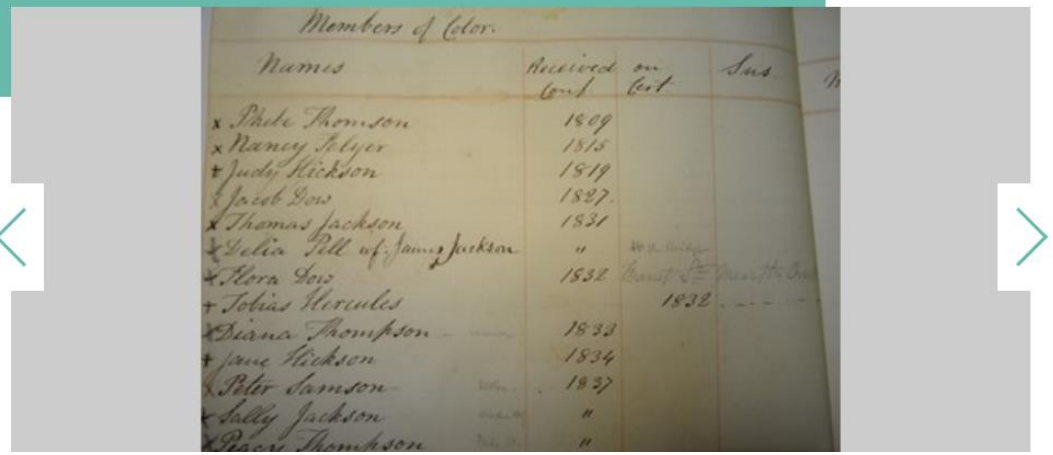
Nijkerk

MijnGelderland In de buurt Actueel Verhalen Organisaties Over mijnGelderland Zoeken

Home - Specials - Sporen van slavernijverleden - Sporen van koloniale slavernij in de Nijkerkse kerk

Sporen van koloniale slavernij in de Nijkerkse kerk

Arendt van Curler

Kenmerken

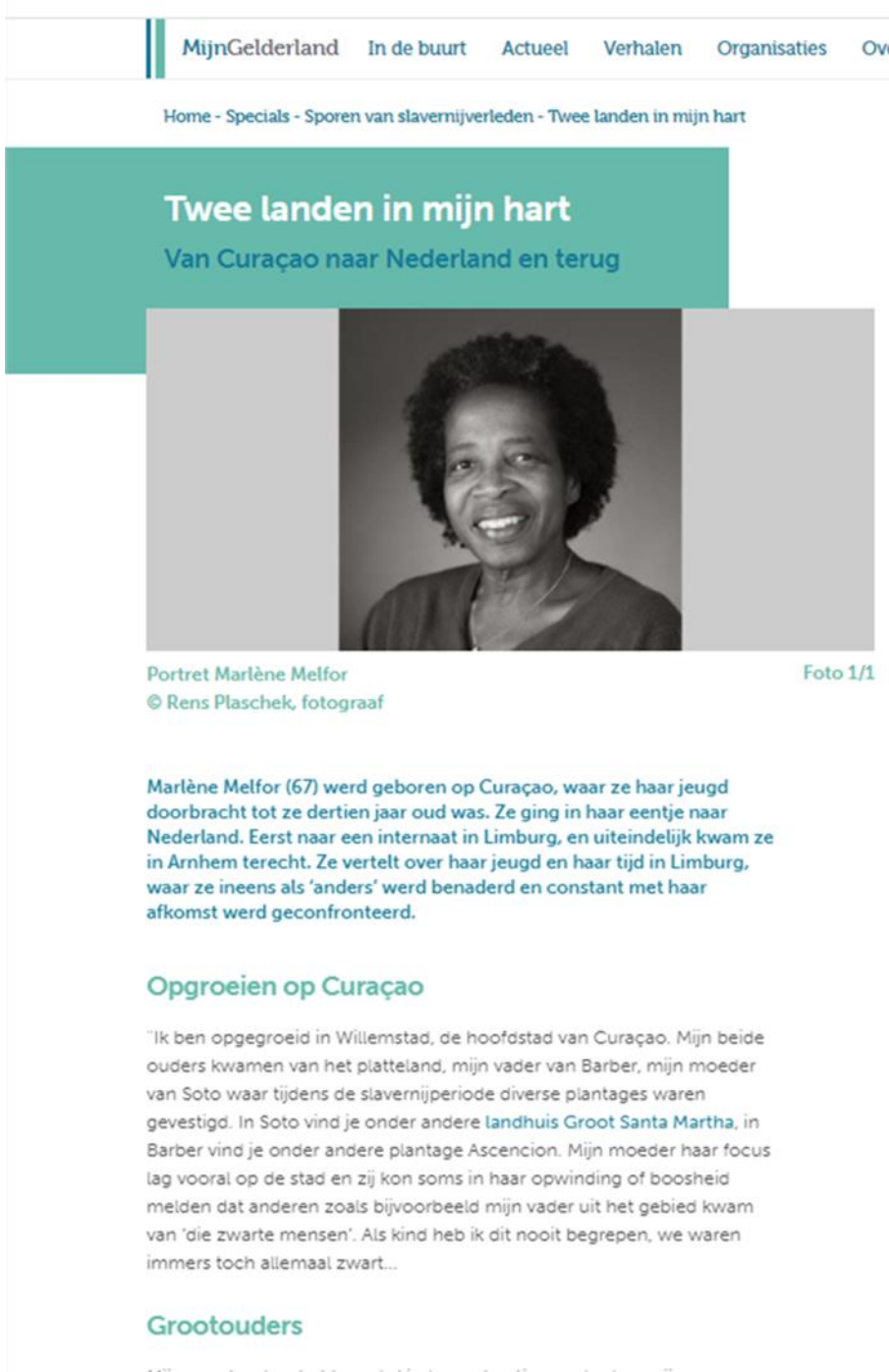
- Sporen van slavernijverleden
- Streekgeschiedenis
- 1600-1700
- Nijkerk
- Veluwe

Plaats

Nazaten in Gelderland

- Verbinding met plantages
- Persoonlijke geschiedenissen
- Herkenning en erkenning
- Schuld en schaamte, verborgen geschiedenis
- Rollen lopen door elkaar: niet zwart –wit

Ik vind schaamte en schuld totaal niet nodig. Dit gebeurde honderden jaren geleden. Niemand die nu leeft, heeft daar direct verantwoordelijkheid voor. Maar waar je wel verantwoordelijkheid voor hebt, is je te informeren over wat zich heeft afgespeeld. Omdat het voor de samenleving wel belangrijk is. Je kunt niet de glorieuze kant van de geschiedenis vieren zonder dat je er rekenschap van geeft dat die niet voor alle mensen gold. Ik zou willen dat de bezoeker het tot zich neemt, empathie heeft en weet dat er meerdere kanten zijn.'

Valieka Smulders, hoofd conservator Rijksmuseum

Hoe op zoek?

https://mijngelderland.nl/specials/sporen-van-slavernijverleden

https://erfgoedgelderland.nl/sporenvanslavernijverleden/

https://magazines.cultureelerfgoed.nl/terugnaardetoekomst/2019/01/index

http://www.suriname-heritage-guide.com/

Vragen of meer weten?

Meer onderzoek of advies nodig? We denken graag met u mee!

b.esseboom@erfgoedgelderland.nl 06-21502898
e.gootjes@erfgoedgelderland.nl 06-33776999

Erfgoed Gelderland